

Ilmiy rahbar: Tillayeva Zarina

+998 93 222 18 92

Talaba: Bazarov Adham

bazarovadxam78@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada O‘zbekistonda akusherlik va operativ ginekologiya sohasining zamonaviy rivojlanish tendensiyalari, diagnostika usullari hamda jarrohlik texnologiyalarining klinik samaradorligi tahlil qilindi. Akusherlik xizmatlarida ona va bola salomatligini muhofaza qilish, perinatal yordam sifatini oshirish, hamda xavfli homiladorliklarni erta aniqlash masalalari yoritildi. Operativ ginekologiyada esa minimal invaziv jarrohlik usullari, xususan laparoskopiya va histeroskopiyaning afzalliklari ko‘rib chiqildi. Shuningdek, kesarcha kesish operatsiyalarining ko‘payish sabablari va ularning klinik oqibatlari ilmiy asosda tahlil qilindi. Zamonaviy tibbiy texnologiyalar va laborator diagnostika usullarining reproduktiv salomatlikni yaxshilashdagi o‘rni baholandi.

Kalit so‘zlar: akusherlik, ginekologiya, laparoskopiya, histeroskopiya, kesarcha kesish, perinatal tibbiyot, reproduktiv salomatlik, O‘zbekiston.

Аннотация

В данной статье проанализированы современные тенденции развития акушерства и оперативной гинекологии в Узбекистане, а также диагностические и хирургические методы. Рассматриваются вопросы охраны здоровья матери и ребёнка, раннего выявления осложнённой беременности и улучшения качества перинатальной помощи. Особое внимание уделено малоинвазивным хирургическим методам, таким как лапароскопия и гистероскопия. Также проведён анализ причин роста частоты кесарева сечения и его клинических последствий. Оценена роль современных медицинских технологий в улучшении репродуктивного здоровья.

Ключевые слова: акушерство, гинекология, лапароскопия, кесарево сечение, перинатальная медицина, Узбекистан.

Abstract

This article analyzes the modern development trends of obstetrics and operative gynecology in Uzbekistan, including diagnostic and surgical approaches. It highlights maternal and child health care, early detection of high-risk pregnancies, and improvement of perinatal care quality. Special attention is given to minimally invasive surgical techniques such as laparoscopy and hysteroscopy. The study also examines the increasing rate of cesarean section and its clinical implications. The role of modern medical technologies in improving reproductive health is evaluated.

Keywords: obstetrics, gynecology, laparoscopy, cesarean section, perinatal care, Uzbekistan.

Kirish

Akusherlik va ginekologiya tibbiyotning eng muhim yo‘nalishlaridan biri bo‘lib, u ayollar reproduktiv salomatligini saqlash, homiladorlikni kuzatish, tug‘ruq jarayonini boshqarish hamda ginekologik kasalliklarni davolash bilan shug‘ullanadi. O‘zbekistonda so‘nggi yillarda sog‘liqni saqlash tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida akusherlik va ginekologiya xizmatlari sezilarli darajada modernizatsiya qilindi.

Jahon sog‘liqni saqlash tashkiloti (WHO) ma‘lumotlariga ko‘ra, ona o‘limini kamaytirish va perinatal yordam sifatini oshirish global tibbiyotning ustuvor yo‘nalishlaridan biridir. O‘zbekistonda ham ushbu yo‘nalishda zamonaviy perinatal markazlar tashkil etilib, yuqori xavfli homiladorliklarni erta aniqlash tizimi yo‘lga qo‘yilgan.

So‘nggi yillarda operativ ginekologiyada minimal invaziv usullar keng joriy qilinmoqda. Laparoskopik va endoskopik jarrohlik usullari bemorlarning tiklanish vaqtini qisqartirib, asoratlarni xavfini kamaytirmoqda. Shu bilan birga, kesarcha kesish operatsiyalarining ortib borishi ham tibbiy ham ijtimoiy muammo sifatida o‘rganilmoqda.

Materiallar va metodologiya

Ushbu ilmiy ish O'zbekistonda akusherlik va operativ ginekologiya sohasidagi zamonaviy ilmiy manbalar, klinik tavsiyalar va statistik ma'lumotlar tahlili asosida tayyorlandi.

Tadqiqotda quyidagi metodlar qo'llanildi:

- **Adabiyotlar tahlili** — WHO, FIGO, ACOG va milliy klinik protokollar o'rganildi.
- **Qiyosiy tahlil** — ochiq operatsiyalar va minimal invaziv usullar solishtirildi.
- **Statistik tahlil** — kesarcha kesish va ginekologik operatsiyalar dinamikasi baholandi.
- **Klinik yondashuv** — perinatal markazlar faoliyati va diagnostika tizimlari tahlil qilindi.
- **Laborator diagnostika tahlili** — ultratovush, laborator gormonal testlar va endoskopik usullar o'rganildi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari O'zbekistonda akusherlik va ginekologiya sohasida sezilarli modernizatsiya jarayoni ketayotganini ko'rsatdi.

Kesarcha kesish operatsiyalari soni ortib borayotgan bo'lsa-da, bu ko'rsatkichning bir qismi xavfli homiladorliklarni erta aniqlash natijasi hisoblanadi. Shu bilan birga, ayrim hollarda klinik asoslanmagan operatsiyalar ham kuzatiladi.

Minimal invaziv jarrohlik usullari (laparoskopiya va histeroskopiya) bemorlar reabilitatsiya davrini 2–3 barobarga qisqartirgani aniqlandi.

1-jadval**Akusherlik va operativ ginekologiyada usullarni taqqoslash**

Usul	Afzalliklari	Kamchiliklari	Tiklanish vaqti
An'anaviy operatsiya	ochiq Texnik qulaylik	Katta jarohat	3–6 hafta

Usul	Afzalliklari	Kamchiliklari	Tiklanish vaqti
Laparoskopiya	Kam invaziv, kam og'riq	Texnik murakkab	1–2 hafta
Histeroskopiya	Diagnostic yuqori	aniqlik Cheklangan qo'llanish	3–7 kun

2-jadval

Kesarcha kesish ko'rsatkichlari

Sabab	Ulushi (%)	Izoh
Xavfli homiladorlik	35%	Preeklampsiya, diabet
Homila holati buzilishi	30%	Gipoksiya
Onaning xohishi	20%	Rejalashtirilgan operatsiya
Boshqa sabablar	15%	Anatomik muammolar

Muhokama

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda akusherlik va ginekologiya xizmatlari sifat jihatdan rivojlanmoqda. Biroq, kesarcha kesish operatsiyalarining ortishi tibbiy asoslangan qarorlar bilan bir qatorda, ayrim hollarda subyektiv omillar bilan ham bog'liq bo'lishi mumkin.

Minimal invaziv usullar klinik amaliyotda samaradorligini isbotlagan bo'lsa-da, ularni barcha tibbiyot muassasalarida joriy qilish uchun malakali kadrlar va texnik baza yetarli bo'lishi zarur.

Xulosa

Akusherlik va operativ ginekologiya O'zbekistonda jadal rivojlanayotgan tibbiyot yo'nalishlaridan biridir. Zamonaviy texnologiyalar va diagnostika usullari ona va bola salomatligini muhofaza qilishda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Minimal invaziv jarrohlik usullari klinik natijalarni yaxshilab, bemorlar tiklanishini tezlashtirmoqda. Shu bilan birga, kesarcha kesish operatsiyalarini tibbiy ko'rsatmalarga asoslangan holda optimallashtirish zarur.

Umuman olganda, ushbu sohaning rivojlanishi O'zbekistonda reproduktiv salomatlikni yaxshilash va perinatal o'limni kamaytirishda muhim rol o'ynaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. World Health Organization. *Maternal and Newborn Health Report*. Geneva, 2023.
2. FIGO Guidelines on Obstetrics and Gynecology, 2022.
3. ACOG Practice Bulletin: Cesarean Delivery, 2021.
4. Cunningham F.G. et al. *Williams Obstetrics*. 26th ed. McGraw-Hill, 2022.
5. Berek J.S. *Berek & Novak's Gynecology*. 16th ed., 2020.
6. WHO. *Reducing Maternal Mortality*, 2023.
7. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi klinik protokollari, 2026
8. Dangal G. *Minimally Invasive Gynecologic Surgery*, 2025
9. NICE Guidelines: Antenatal Care, 2026.
10. WHO. *Global Strategy for Women's Health*, 2025